A pomázi Szent István Király Római Katolikus
plébániaközösség és a
Pomáz Barátai Társaság szervezésében:

A plébániatemplomot és Jeges Ernő freskóit bemutató konferencia

2025. Március 8.
Pomáz, Plébánia közösségi terme

Szczuka Attila

A Szent István királynak szentelt pomázi Római Katolikus Templom építéstörténete

ESZTERGOM-BUDAPESTI FŐEGYHÁZMEGYE

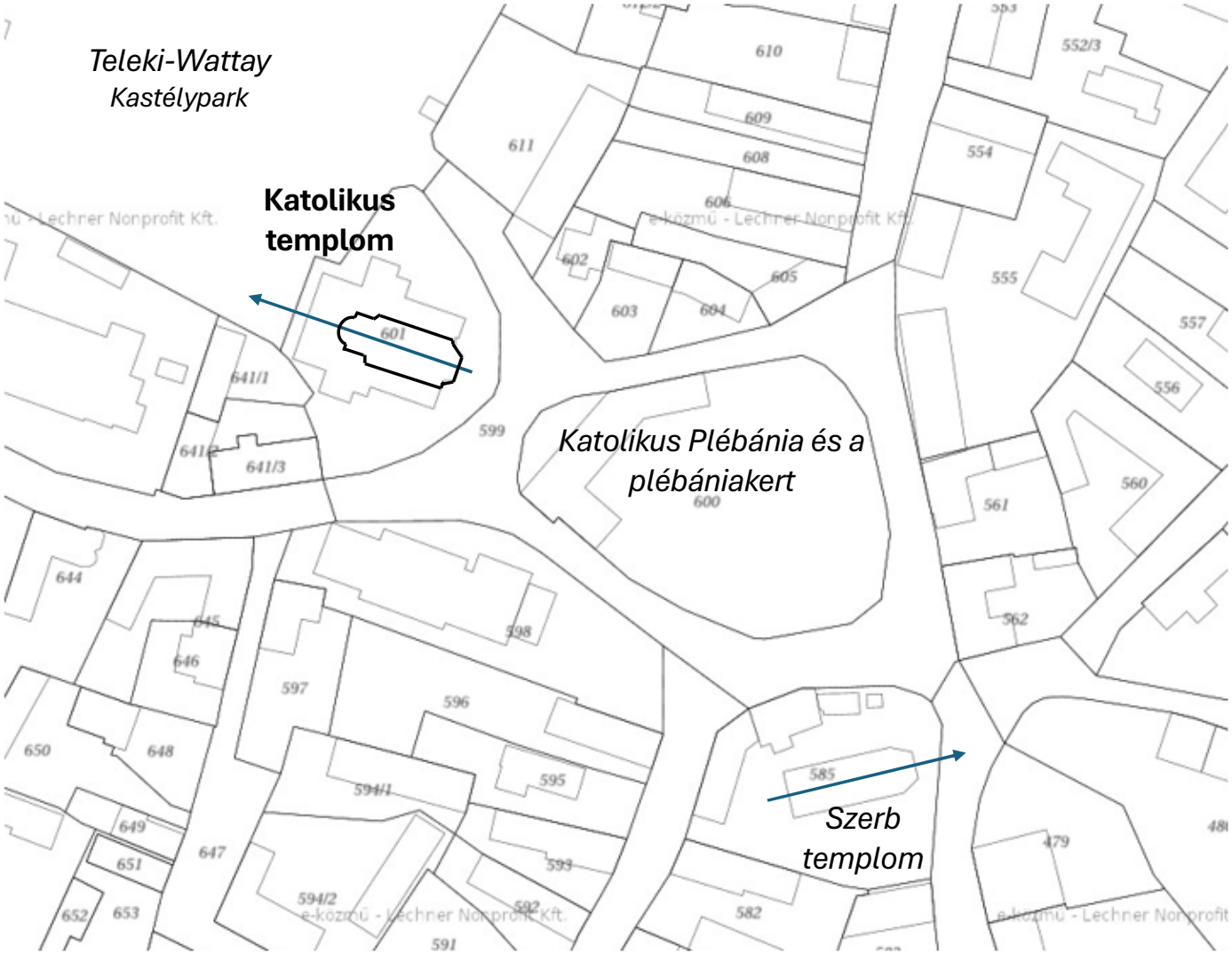
MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA

POMÁZ

RÓMAI KATOLIKUS PLÉBÁNIA POMÁZ

POMÁZ BARÁTAI TÁRSASÁG

A pomázi katolikus templom tájolása

A Katolikus templom (601. Hrsz) és a Plébániakert (600. Hrsz) a Földhivatali térképen

ÉSZAK

KELETELÉS:

Keletelt az olyan templom, amelynek tengelye kelet–nyugati tájolású, és a belső elrendezése olyan, hogy a hívők és a celebráló papok kelet felé fordulva imádkoznak.

A templom a homlokzatán lévő vörösmárvány tábla

ÉPÜLT 1763 - 1770 IG XII. ÉS XIV. KELEMEN RÓMAI PÁPÁK ÉS MÁRIA TERÉZIA MAGYAR KIRÁLY URALKODÁSA ALATT, KOLLER IGNÁCZ VESZPRÉMI PÜSPÖK POMÁZI TIZEDÉBŐL, A VÁRMEGYE HOZZÁJÁRULÁSÁVAL, ÉS AZ ŐSRÉGI KÖZÉPKORI ROM. KATH. TEMPLOM ROMJAINAK FELHASZNÁLÁSÁVAL. KOMÁNOVITS MIHÁLY ELSŐ POMÁZI PLÉBÁNOS IDEJÉBEN. RENOV. 1898 – 1902. – 914-950.

A pomázi katolikus templom ábrázolása a Habsburg Birodalom I.- II. és III. Katonai Felmérési térképein

*„ÉPÜLT **1763 – 1770**-IG **MÁRIA TERÉZIA** MAGYAR KIRÁLY URALKODÁSA ALATT.”*

Magyarország (1782–1785) - Első Katonai Felmérés

Magyar Királyság (1819–1869) - Második katonai felmérés

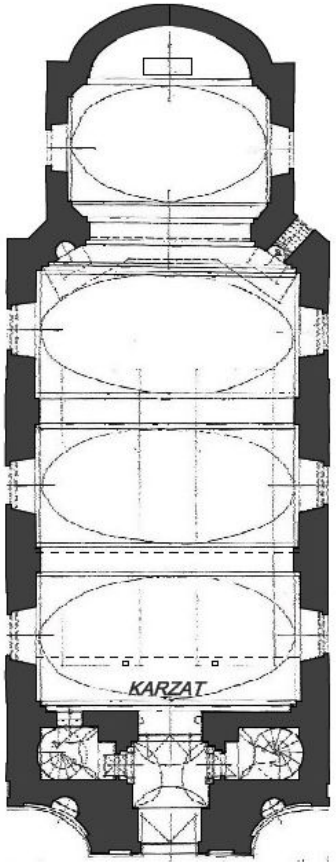
Habsburg Birodalom (1869-1887) - Harmadik Katonai Felmérés (1:75000)

XVIII. század vége
ÉPÜLT: 1763 - 1770

Szent István Király római katolikus plébániatemplom, Pomáz
Építési periódusok 1.

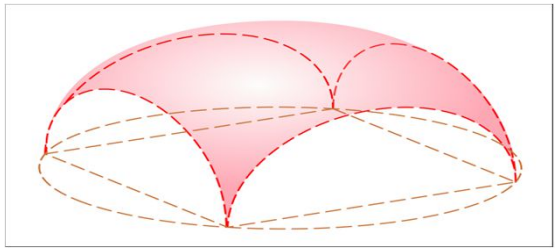

1763-1770

1765-ös térképen

csehsüveg boltozat

A torony alatti négyzetes csehsüveg boltozatos előtérből széles, kosáríves bejárati ajtó nyílik a háromszakaszos belső térbe, amely fölött párkányos fejezetű falpilléreken nyugvó hevederek között, **téglából falazott, vékony csehsüveg boltozatok** lebegnek. Lépcsővel emelt szűkülő és rézsűsen lefaragott diadalívvel nyíló, íves záródású szentélyének boltozása a főhajóéhoz hasonló.

XIX. Század vége - XX. sz. eleje, A pomázi katolikus templom 1. bővítése 1843-ban

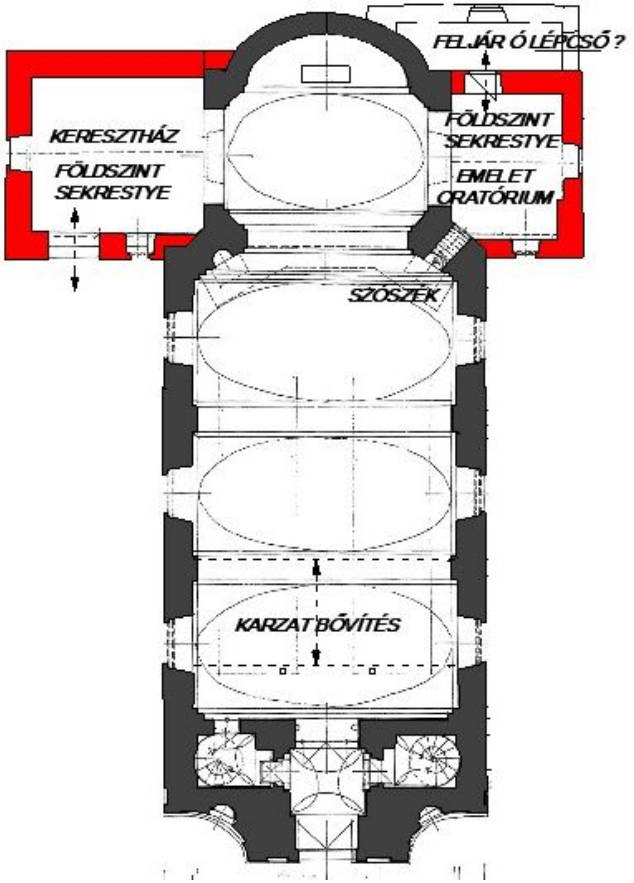
Szent István Király római katolikus plébániatemplom, Pomáz
Építési periódusok 2.

A leírásokban kevéssé említik, hogy korábban létezett egy, - a későbbi oldalhajó bővítésénél részben elbontott, de nyomaiban még felismerhető - ***grófi külön bejáratú és a szentélyre néző oratórium (imádkozóhely).*** Ez véleményünk szerint a kastélyhoz közelebbi mai kereszthajó oldalán lehetett.

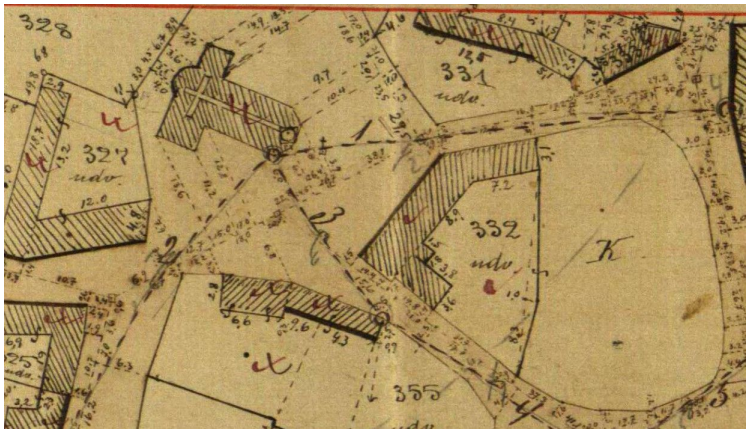
1763-1770

1843 Bővítés

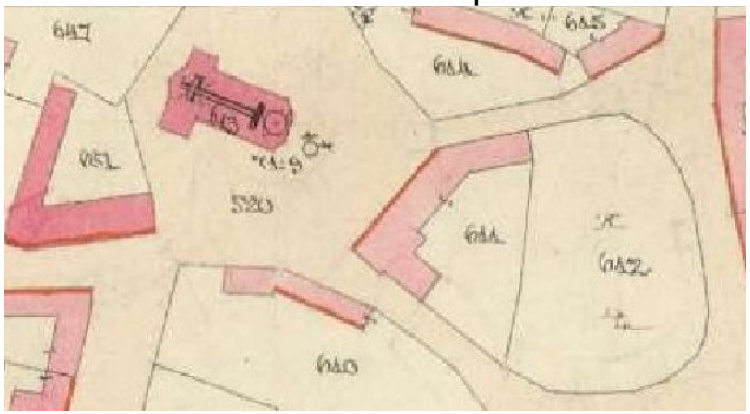

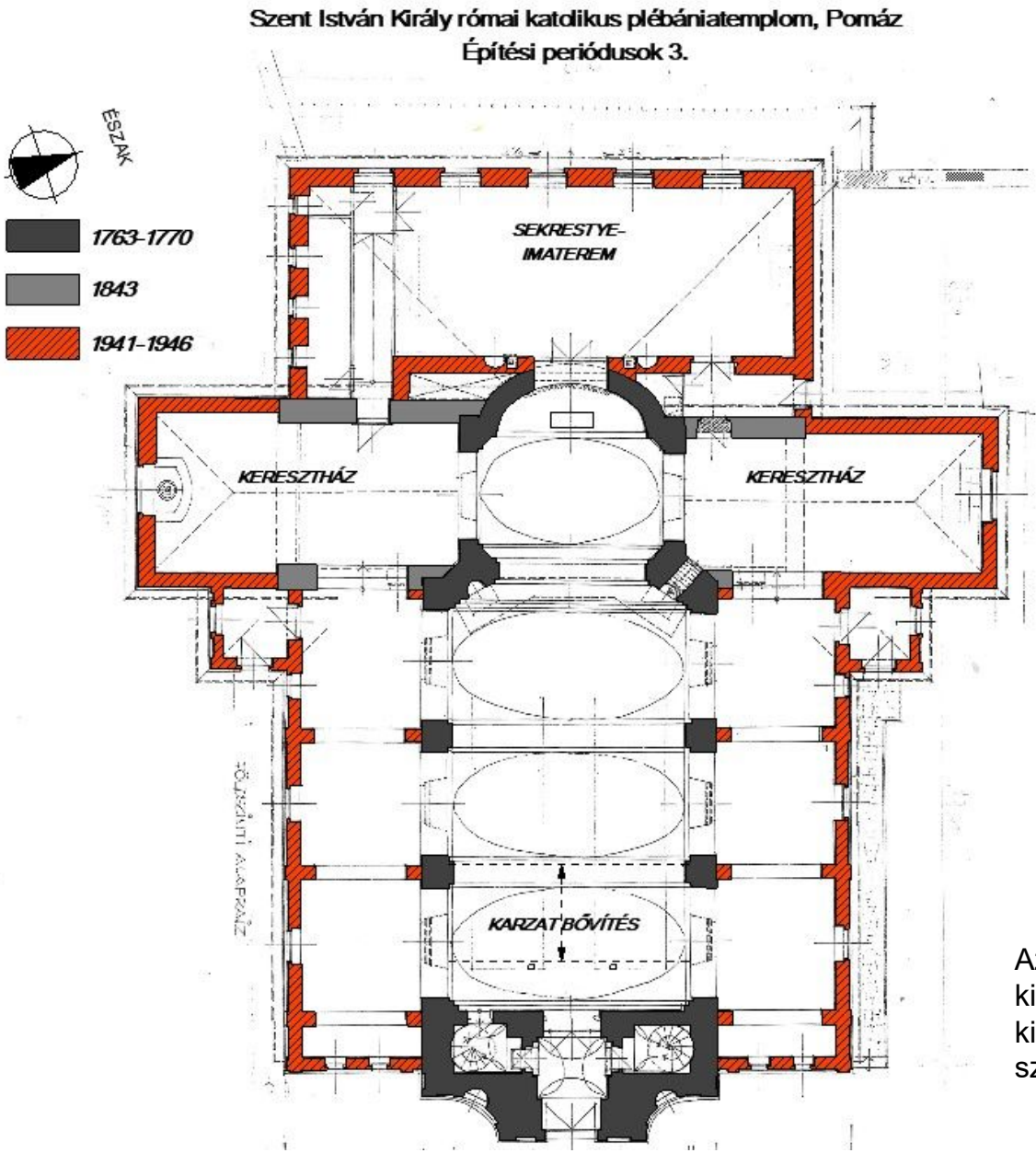

A pomázi katolikus templom egy 1914-ben készült fényképen

XIX .századi térképeken

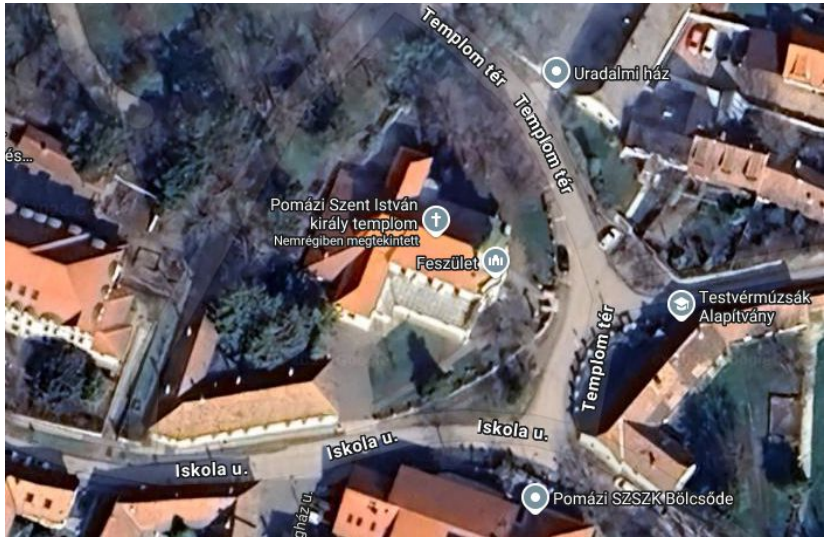
XX. Század közepe, A pomázi katolikus templom 2. bővítése 1941-46 között

(Tölgyes Kálmán Esperes Plébános)

Az újabban épült oldal- és kereszthajók irányában a falak kibontásával nagyméretű kosáríveket nyitottak. A mára már kibővített kórus-karzat födéme is síkmennyezetes, vasbeton szerkezetű.

XXI. Század, A pomázi katolikus templom mai állapota

EGY „MEGMENTETT MŰKINCS”
– A POMÁZI SZENT ISTVÁN TEMPLOM
ROKOKÓ SZÓSZÉKÉNEK RESTAURÁLÁSA

Fabók Balázs – Schrett László

1. A pomázi római katolikus templom berendezése 1933-ban
The Roman Catholic Parish Church at Pomáz – condition in 1933.

A pomázi katolikus templom külső és belső felújítási munkálatai

Tető felújítás 2022

2022-as esztendőben a műemlék templomhoz köthetően megvalósult a tető héjazat cseréje, amelyhez 15 millió forint támogatást nyújtott Magyarország Kormánya.

Restaurálás 2022

2022-as esztendőben a műemlék templomhoz köthetően három tétel restaurálása valósult meg: rokokó barok vasalatos kapu, a felette elhelyezkedő szintén barokk – sokosztásos, kosáríves – toronyalja ablak, valamint a templom Szent István szobra.

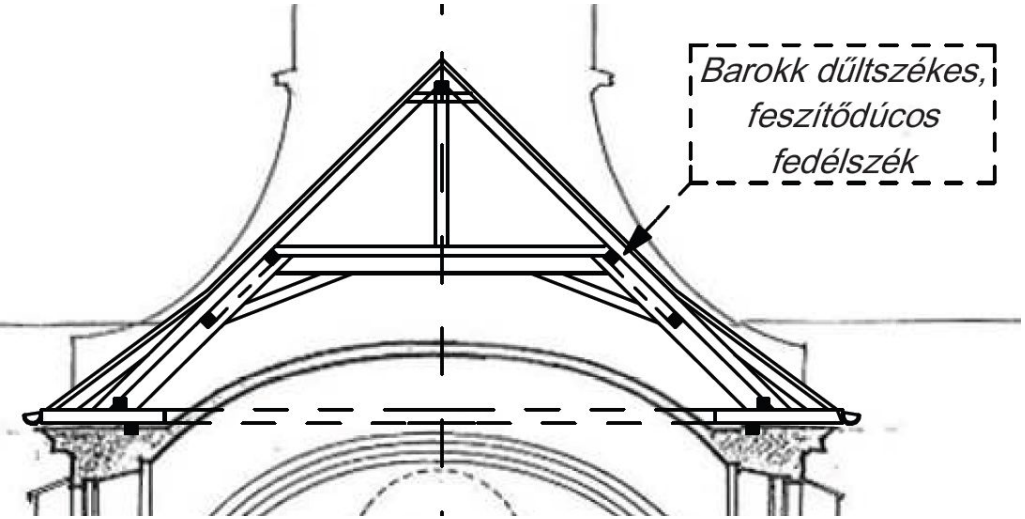

BETHLEN GÁBOR
Alap

MEGVALÓSULT MAGYARORSZÁG
KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL

2021.

A padlás, a tető és a torony

A csehsüveg boltozat a padláson

A főhajó feletti csehsüveg boltozatok a padláson

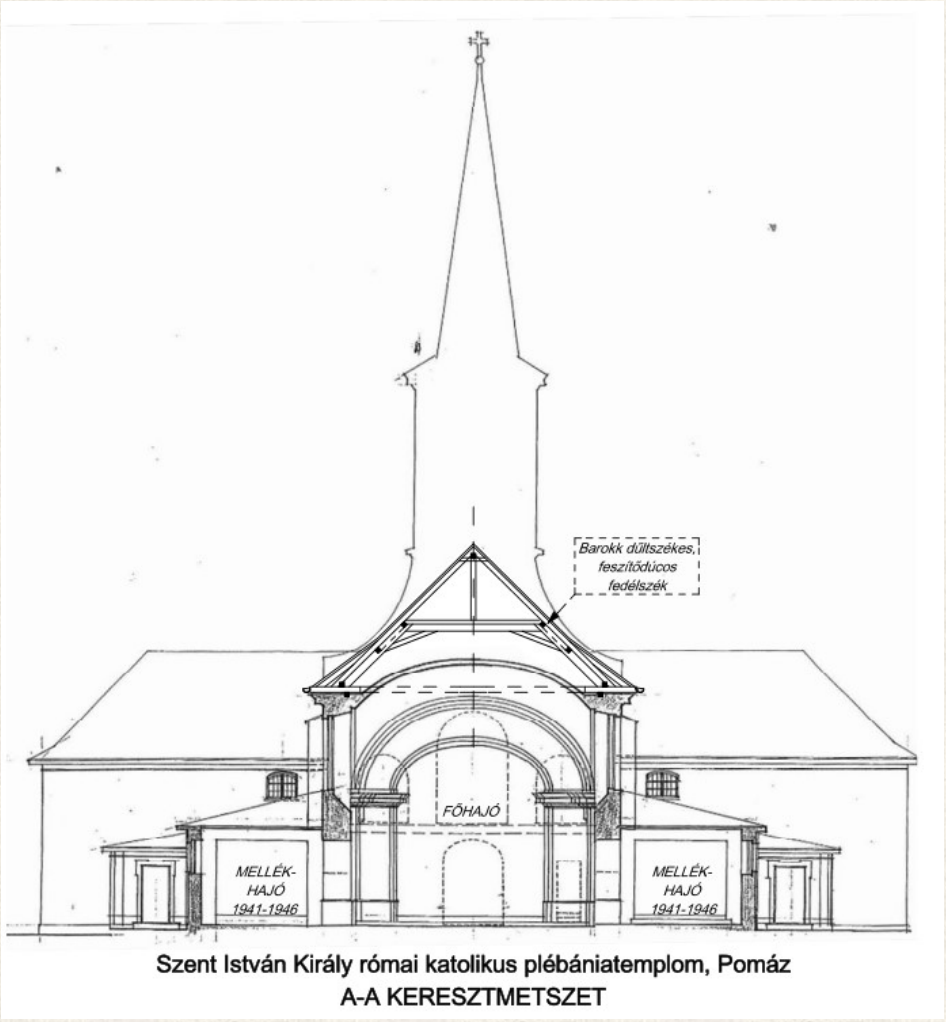

Harangok a toronyban

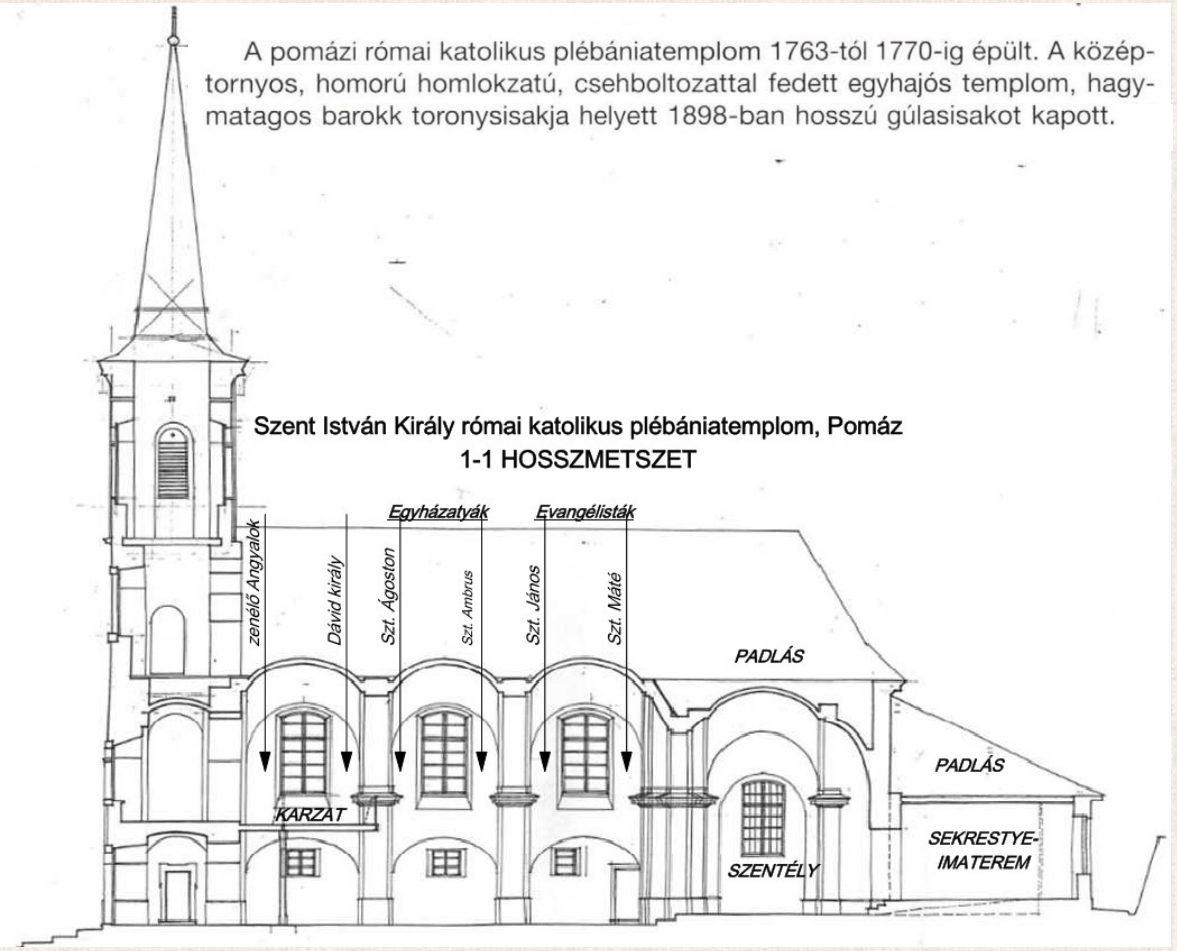

A TEMPLOM KERESZTMETSZETE ÉS HOSSZMETSZETE

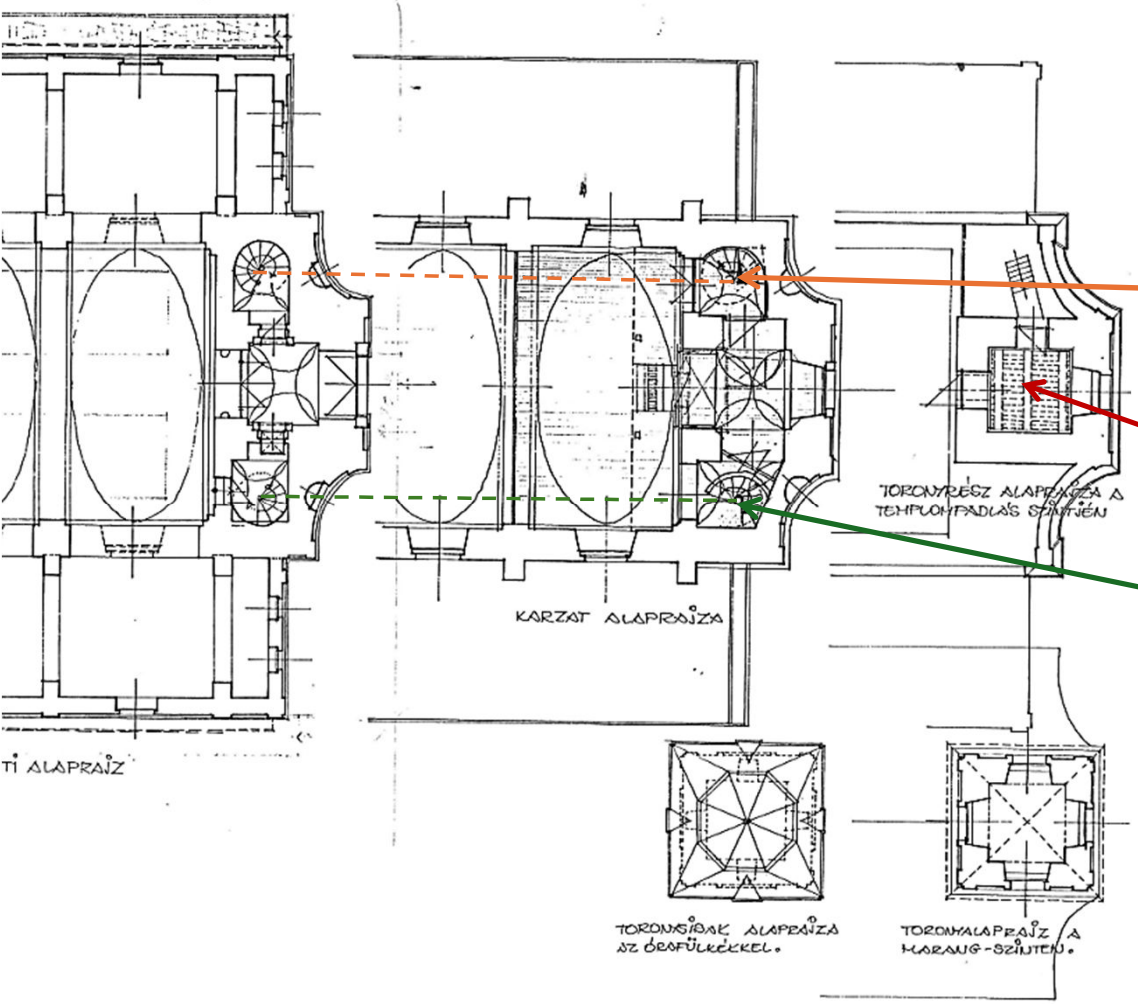
Szent István Király római katolikus plébániatemplom, Pomáz
A-A KERESZTMETSZET

A pomázi római katolikus plébániatemplom 1763-tól 1770-ig épült. A középtornyos, homorú homlokzatú, csehboltozattal fedett egyhajós templom, hagymatagos barokk toronysisakja helyett 1898-ban hosszú gúlasisakot kapott.

Szent István Király római katolikus plébániatemplom, Pomáz
1-1 HOSSZMETSZET

BELSŐ LÉPCSŐK

A karzatra felvezető egykori fa csigalépcső

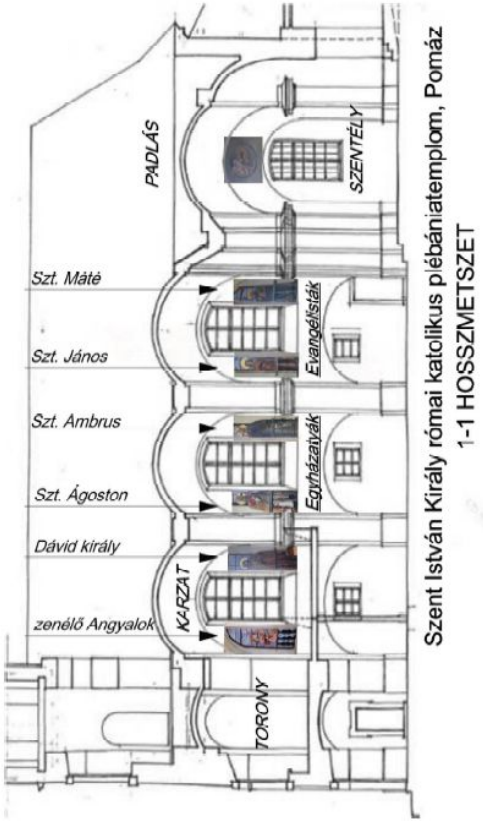
A karzatra felvezető öntöttvas csigaépcső

A padlásra, a toronyba felvezető falépcső és létra

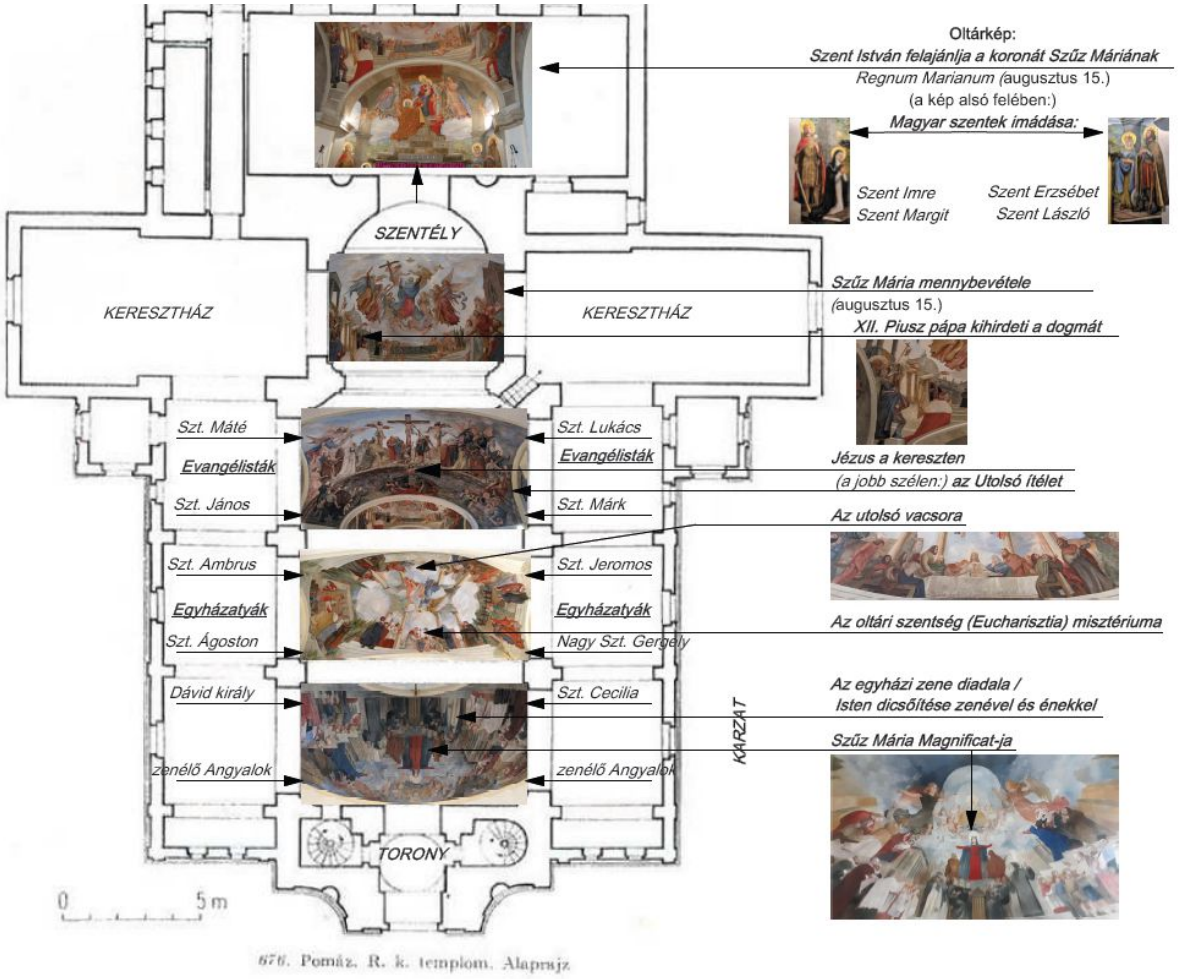

A pomázi Szent István Király római katolikus plébániatemplom, Jeges Ernő festőművész által 1950-51-ben készített freskói:

Szent István Király római katolikus plébániatemplom, Pomáz
1-1 HOSSZMETSZET

676. Pomáz. R. k. templom. Alaprajz

Oltárkép:
Szent István felajánlja a koronát Szűz Máriának
Regnum Marianum (augusztus 15.)
(a kép alsó felében:)
Magyar szentek imádása:

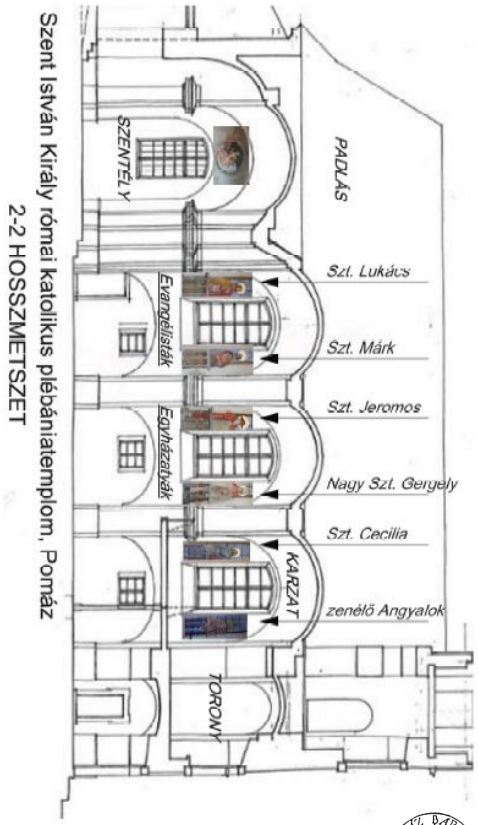
Szent Imre
Szent Margit

Szent Erzsébet
Szent László

Szűz Mária mennybevétele
(augusztus 15.)
XII. Piusz pápa kihirdeti a dogmát

Jézus a kereszten
(a jobb szélen:) *az Utolsó ítélet*
Az utolsó vacsora

Az oltári szentség (Eucharisztia) misztériuma
Az egyházi zene diadala /
Isten dicsőítése zenével és énekkel
Szűz Mária Magnificat-ja

Szent István Király római katolikus plébániatemplom, Pomáz
2-2 HOSSZMETSZET